

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **M. K. Š.**, zastoupená JUDr. Alexanderem Királým, Ph.D., advokátem se sídlem Poštovní 17, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 4. 2025, č. j. 20 Ad 29/2024-34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Alexanderu Királému, Ph.D., **se určuje** částkou ve výši 12 270 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 5. 2024, č. j. XA; tímto rozhodnutím bylo k námitce stěžovatelky změněno rozhodnutí žalované ze dne 12. 3. 2024, č. j. XB.

[2] Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná stěžovatelce přiznala od 20. 7. 2023 podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podle tohoto rozhodnutí činil pokles stěžovatelčiny pracovní schopnosti 45 %. Za rozhodující příčinu stěžovatelčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla považována panická porucha s agorafobií, tedy zdravotní postižení středně těžké uvedené v kapitole V. položce 5c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), ve znění pozdějších předpisů; míra poklesu pracovní schopnosti stanovená pro toto zdravotní

postižení (35 %) byla dále navýšena o 10 procentních bodů s ohledem na ostatní zdravotní postižení (§ 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity).

[3] Stěžovatelka proti tomuto rozhodnutí podala námitky, neboť se domnívala, že její zdravotní stav odůvodňuje přiznání invalidního důchodu pro vyšší stupeň invalidity. S ohledem na posudek o invaliditě vypracovaný v řízení o námitkách žalovaná prvostupňové rozhodnutí změnila tak, že se žádost stěžovatelky pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona o důchodovém pojištění zamítá, a podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 téhož zákona odejmula od 6. 7. 2024 přiznaný invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podle nového posudku o invaliditě totiž bylo stěžovatelčino zdravotní postižení jako lehké na místě zařadit pod kapitolu V. položku 5b vyhlášky o posuzování invalidity, a i po navýšení míry poklesu pracovní schopnosti o 10 procentních bodů podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity činil tento pokles 30 %, což přiznání invalidního důchodu neodůvodňuje.

[4] Stěžovatelka brojila proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobou, kterou krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou. Při svém rozhodování vycházel z posudku o invaliditě posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) v Ostravě ze dne 4. 12. 2024, e. č. SZ/2024/2166-OS-9. Krajský soud zdůraznil, že posudková komise MPSV ve shodě s posudkem o invaliditě vypracovaným v řízení o námitkách dospěla k závěru, že rozhodující příčinou stěžovatelčina nepříznivého zdravotního stavu byla panická porucha s agorafobií spadající pod kapitolu V. položku 5b vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise MPSV rovněž vysvětlila, že pod položku 5c nelze zdravotní postižení zařadit, neboť z lékařských nálezů nevyplývalo, že by měla stěžovatelka značně sníženou úroveň sociálního fungování, značně omezený výkon denních aktivit a nejednalo se v jejím případě o kompulzivně obsedantní poruchu. Stejně tak posudková komise MPSV vyvrátila stěžovatelčino tvrzení, že hlavní příčinou poklesu její pracovní schopnosti je epilepsie. Podle posudkové komise MPSV činil pokles pracovní schopnosti stěžovatelky 30 % (po navýšení o 10 procentních bodů ve smyslu § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity), pročež stěžovatelka invalidní shledána nebyla. Krajský soud s ohledem na uvedené považoval posudek posudkové komise MPSV za úplný, srozumitelný a přesvědčivý, a souhlasil tedy s žalovanou, že stěžovatelka nárok na invalidní důchod neměla. Stěžovatelkou navrhované důkazy týkající se jejího zdravotního stavu v roce 2025 (zejména epileptických záchvatů) krajský soud s odkazem na § 75 odst. 1 s. ř. s. neprovedl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Podle jejího názoru městský soud pochybil, pokud vycházel z posudku posudkové komise MPSV, neboť ten nereflektuje dlouhodobý charakter zdravotního stavu stěžovatelky, konkrétně juvenilní myoklonickou epilepsii doprovázenou častými záchvaty, které téměř vždy vyžadují zásah rychlé záchranné služby. U stěžovatelky se záchvaty projevují s vysokou frekvencí, což znemožňuje pravidelnou pracovní činnost. Posudek neodpovídá skutečnému rozsahu zdravotního postižení stěžovatelky a nezohlednil předloženou zdravotní dokumentaci včetně lékařských zpráv od roku 2005. Krajský soud nepřihlédl k námitkám stěžovatelky, že jsou posudky o invaliditě neúplné a obsahují nedostatky. Rozsudek neobsahuje přesvědčivé odůvodnění,

pokračování

proč byl posudek posudkové komise MPSV považován za dostačující, ačkoliv nevysvětlil, jak byly zohledněny časté epileptické záchvaty.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl. Podle jejího názoru postupoval krajský soud správně, pokud nechal vyhotovit posudek o invaliditě jako stěžejní důkaz, o který pak opřel své rozhodnutí. Posudek posudkové komise MPSV žalovaná považuje za celistvý a přesvědčivý.

[7] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodovala specializovaná samosoudkyně, se Nejvyšší správní soud dále ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost predestinuje k rozhodnutí otázky přezkoumatelnosti napadeného rozsudku a správnosti posouzení zdravotního stavu. Uvedené otázky ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhují pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatelky zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, pokud nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity „[v] případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.“

[12] Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou, k níž nemá správní soud potřebné odborné znalosti, a proto se obrací na osoby, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob MPSV, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, č. 526/2005 Sb. NSS), jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. V posudku odborná lékařská komise hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a zachované pracovní schopnosti pojištěnce, nýbrž v něm zaujímá i posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, zániku či dalším trvání. Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je správní soud při nedostatku odborné erudice odkázán. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost, nejednoznačnost, nepřesnost nebo neúplnost, nemůže správní soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58).

[13] V posuzované věci bylo prvostupňové rozhodnutí žalovanou změněno, neboť rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky (panická porucha s agorafobií) byla zařazena pod kapitolu V. položku 5b, nikoliv pod položku 5c jako v prvostupňovém rozhodnutí; ani po zohlednění ostatních onemocnění podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity tedy stěžovatelku nebylo možno považovat za invalidní, a to ani v prvním stupni. Stěžovatelka se v kasační stížnosti nevymezuje proti tomuto přerážení z položky 5c pod položku 5b, a v tomto ohledu tedy Nejvyšší správní soud plně odkazuje na rozsudek krajského soudu, jak byl rekapitulován shora. Stěžovatelka však tvrdí, že měla být zvolena zcela jiná rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a to juvenilní myoklonická epilepsie.

[14] Jak však uvedl již krajský soud, posudková komise MPSV se touto otázkou ve svém posudku zabývala. Přihlédla k tomu, že v roce 2005 byla stěžovatelce přiznána plná invalidita a následně byla překlasifikována na invaliditu třetího stupně. Od té doby však uběhla řada let a její zdravotní stav doznal řadu změn. Dále upozornila, že podle zdravotnické dokumentace z neurologické ambulance stěžovatelky od roku 2005 prodělala tři doložené epileptické záchvaty během roku 2019, což odpovídá svým zařazením pod formu epilepsie částečně kompenzované. Předepsaná neurologická medikace přispívá k nízké četnosti výskytu epileptických záchvatů a stabilizaci zdravotního stavu, který od doby přiznání invalidního důchodu v roce 2005 doznal zlepšení. Konkrétně pak posudková komise MPSV odkázala na nález z vyšetření stěžovatelky v neurologické příjmové ambulanci ze dne 16. 8. 2020, který svědčí o neepileptickém záchvatu. Dále posudková komise MPSV uvedla, že častější než epileptické záchvaty jsou u stěžovatelky záchvaty

pokračování

tetanické, které však dobře reagují na léčbu, a nemají tedy vliv na pokles pracovní schopnosti.

[15] Posudková komise MPSV tedy srozumitelně vysvětlila, proč rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není juvenilní myoklonická epilepsie. Nejvyššímu správnímu soudu tedy není zřejmé, proč by měl být posudek o invaliditě, z něhož krajský soud vycházel, nepřesvědčivý, nejednoznačný, nepřesný nebo neúplný. Pokud stěžovatelka zcela obecně namítá, že nebyla zohledněna veškerá zdravotnická dokumentace, zdejší soud konstatuje, že takto povšechná výtka, z níž ani není patrné, jaké konkrétní dokumenty měly zůstat nepovšimnuty, není s to založit přijatelnost kasační stížnosti.

[16] Stěžovatelka též zcela obecně namítá, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s žalobní argumentací a že nevysvětlil, proč považoval posudek posudkové komise MPSV za dostatečný. Nejvyšší správní soud v míře obecnosti odpovídající kasační námitce poznamenává, že krajský soud poskytl jasnou odpověď na veškerou relevantní žalobní argumentaci a vypořádal se s jádrem všech žalobních bodů. Z rozsudku krajského soudu je též patrné, že posudek, ze kterého vycházel, má za úplný a přesvědčivý, neboť obsahuje dostatečné a srozumitelné zhodnocení stěžovatelčina zdravotního stavu. Též se z něj podává, že stěžovatelka podle své zdravotní dokumentace netrpěla v době rozhodování žalované častými epileptickými záchvaty. Krajský soud též zmínil, že změnil-li se její zdravotní stav (četnost epileptických záchvatů) po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, nemá to na posuzovanou věc vliv, neboť se vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadený rozsudek krajského soudu tedy je odůvodněný a srozumitelný a splňuje kritéria přezkoumatelnosti (k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí srov. rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, č. 116/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS).

[17] Z kasační stížnosti se podává stěžovatelčino přesvědčení, že je posudek posudkové komise MPSV nesprávný a napadený rozsudek nezákonný z důvodu, že jí její zdravotní stav (zejména nepředvídatelnost záchvatů) podle jejího názoru znemožňuje vykonávat většinu pracovních činností a vyžaduje neustálou péči, což by mělo odpovídat invaliditě třetího stupně. V tomto ohledu zdejšímu soudu nezbyvá než konstatovat, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a z procentuální míry poklesu určené vyhláškou o posuzování invalidity, subjektivní názor stěžovatelky na její zdravotní stav proto není rozhodný (obdobně srov rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009-46).

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě napadeného rozsudku neshledal zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji shledal ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[19] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle

něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy v takovém případě opírá o § 60 odst. 1 a v daném případě rovněž § 60 odst. 2 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, nicméně právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšné stěžovatelce jí podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

[20] V řízení o kasační stížnosti byla stěžovatelka zastoupena advokátem ustanoveným na základě usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2025, č. j. 5 Ads 104/2025-30. Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatelky, který byl soudem ustanoven k ochraně jejích práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený advokát JUDr. Alexander Király, Ph.D., učinil dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) – přípravu a převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti. Za každý tento úkon náleží jmenovanému mimosmluvní odměna ve výši 4 620 Kč [§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], tedy 9 240 Kč celkem. Uvedená částka se zvyšuje o 450 Kč paušální náhrady hotových výdajů na jeden úkon právní služby v souladu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. celkem $2 \times 450 \text{ Kč} = 900 \text{ Kč}$. Zástupci stěžovatelky tedy náleží odměna ve výši 10 140 Kč. Vzhledem k tomu, že je zástupce stěžovatelky plátcem DPH, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani, tj. po zaokrouhlení 2 130 Kč. Celkem tedy bude z účtu Nejvyššího správního soudu ustanovenému zástupci stěžovatelky vyplacena částka 12 270 Kč, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 18. září 2025

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu